

Rétegek és egyének morális vizsgálja

Írta: Frey András dr. újságíró

Az egyes rétegek, például az arisztokrácia jövőző szerepének alakulása, valószínűleg attól is függ, hogy mostani magatartásuk milyen megítélés alá esik majd az új Európában. A jelenlegi háború ugyanis nemcsak a fronton teszi próbára a nemzetek, államok erőit, hanem társadalmi és közéleti téren is vizsga folyik, a különféle rétegeknek főleg morális vizsgálja. Ebből persze nem az következik, hogy egy réteg helyzete egyedül determinálni fogja tagjainak szerepét, annál kevésbbő, mert hiszen az osztályok határai elmosódóban vannak s ahogyan a kispolgárság és a munkásréteg gondolkodásban közeledett egymáshoz, sőt úgyszólván mentalitást cserélt, úgy az arisztokrácia is fokozatosan az úgynevezett nagypolgárság egy részével. Azonban, ha egyre nehezebb is az egymásba folyó és funkciójukból veszítő osztályok megkülönböztetése s ha mind értelmetlenebbé válik is az osztályok perszonifikálása, mégis valószínű, hogy az egyes csoportok mostani szerepének elbírálása olyan új ítéleteket (esetleg előítéleteket) hoz majd létre, vagy olyan régieket erősít meg, amelyek befolyásolhatják az oda tartozó egyének politikai súlyát. Akik tehát most gyöngé ítézőképesség, erkölcsi érzéketlenség, vagy hibás taktikai elgondolás következtében helytelen magatartást tanúsítanak, ahelyett, hogy jelét adnák a nemzeti és szociális eszmék helyes értékelésének, azok a kialakuló új Európában már valószínűleg csak elkésve kaphatnak majd észbe. Ezért lehet föltételezni, hogy az arisztokraták jövőjére nagy kihatással lehet, hogyan viselkednek a nemzetek és egyének mostani nagy vizsgáján.